

	URZĄD STATYSTYCZNY W POZNANIU ul. Jana H. Dąbrowskiego 79, 60-959 Poznań		
	Opracowania sygnałne	Data opracowania: maj 2013	
	Kontakt: e-mail: SekretariatUSPOZ@stat.gov.pl tel. 61 27 98 200, fax 61 27 98 100	http://www.stat.gov.pl/poznan	
			

STAN I RUCH NATURALNY LUDNOŚCI W WOJEWÓDZTWIE WIELKOPOLSKIM W 2012 R.

Według stanu w dniu 31 grudnia 2012 r., województwo wielkopolskie zamieszkiwało 3462,2 tys. osób (o 0,2% więcej niż przed rokiem), co w skali kraju stanowiło 9,0%. Podobnie jak w poprzednich latach, wielkopolskie zajmowało pod tym względem 3. miejsce po województwach mazowieckim (13,8% ogółu ludności Polski) i śląskim (12,0%). Na 1 km² powierzchni ogólnej województwa przypadało przeciętnie 116 osób, przy średniej dla Polski 123 osoby. Wskaźnik gęstości zaludnienia lokował wielkopolskie w środkowej części listy województw.

TABL. 1. PODSTAWOWE DANE DEMOGRAFICZNE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2011	2012	
		województwo wielkopolskie	Polska
Ludność ^a	3455477	3462196	38533299
miasta.....	1924014	1920117	23336392
wieś.....	1531463	1542079	15196907
w tym kobiety.....	1774892	1778298	19883965
Kobiety na 100 mężczyzn ^a	105,6	105,6	106,6
Ludność ^a na 1 km ² powierzchni ogólnej	116	116	123
Ludność ^a w wieku:			
przedprodukcyjnym.....	677781	673307	7066768
produkcyjnym.....	2228465	2219016	24605558
poprodukcyjnym.....	549231	569873	6860973
Ludność ^a w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym.....	55,1	56,0	56,6
Urodzenia żywe.....	38082	37833	386257
na 1000 ludności.....	11,04	10,94	10,02
Zgony.....	30755	31536	384788
na 1000 ludności.....	8,91	9,12	9,99
Zgony niemowląt na 1000 urodzeń żywych.....	3,65	4,49	4,64
Przyrost naturalny na 1000 ludności.....	2,12	1,82	0,04
miasta.....	1,27	0,78	-0,39
wieś.....	3,20	3,12	0,70
Małżeństwa na 1000 ludności.....	5,59	5,52	5,29
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności.....	0,41	0,18	-0,17

^a Stan w dniu 31 XII; dane bilansowe.

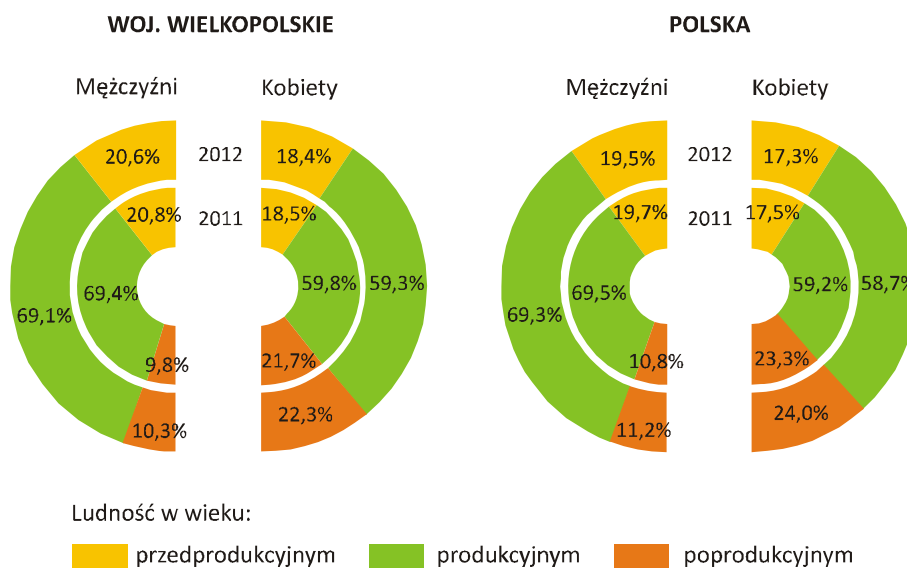
W 2012 r. nastąpiły dalsze przesunięcia strukturalne ludności według miejsca zamieszkania. Podobnie jak w przed rokiem, liczba mieszkańców miast w województwie wielkopolskim zmniejszyła się o 0,2%, a odsetek ludności miejskiej spadł o 0,2 p.proc. (do 55,5%) i był o 5,1 p.proc. mniejszy niż w kraju.

W badanym okresie nie zmieniła się struktura ludności według płci. W 2012 r. w populacji mieszkańców województwa wielkopolskiego nadal przeważały kobiety (51,4%), a współczynnik feminizacji, oznaczający liczbę kobiet przypadających na 100 mężczyzn, utrzymał się na poziomie z poprzednich lat i wyniósł 105,6, tj. nieco mniej niż przeciętnie w kraju (106,6). W miastach przewaga liczebna kobiet była większa (110,1 kobiet na 100 mężczyzn), natomiast na wsi obserwowano niemal równowagę płci (100,3 kobiet na 100 mężczyzn).

W 2012 r. w województwie wielkopolskim nastąpiły dalsze przesunięcia w strukturze ludności według ekonomicznych grup wieku. Liczba ludności w wieku przedprodukcyjnym w ciągu roku zmniejszyła się o 0,7%, a udział tej grupy w całej populacji spadł o 0,2 p.proc. do 19,4%. Zbiorowość osób w wieku poprodukcyjnym zwiększyła się o 3,8%, a jej odsetek wzrósł o 0,6 p.proc. do 16,5%. Mniej osób niż w 2011 r. liczyła grupa w wieku produkcyjnym (spadek o 0,4%). Jej udział zmniejszył się w ciągu roku o 0,4 p.proc. do 64,1%. Przy takich zmianach w strukturze ludności odnotowano wzrost współczynnika obciążenia demograficznego, oznaczającego liczbę osób w wieku nieprodukcyjnym (przed- i poprodukcyjnym) przypadającą na 100 osób w wieku produkcyjnym. W 2012 r. w województwie wielkopolskim współczynnik ten wyniósł 56,0 (wobec 55,1 przed rokiem) i był nieco mniejszy niż przeciętnie w kraju (56,6).

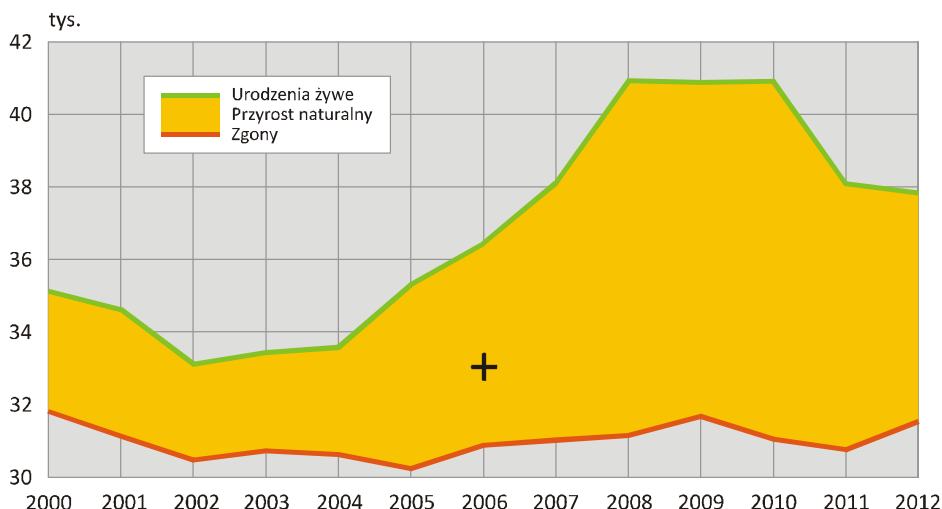
Ryc. 1. **STRUKTURA LUDNOŚCI WEDŁUG PŁCI I WIEKU**

Stan w dniu 31 XII

Na stan i strukturę ludności duży wpływ mają zjawiska demograficzne, określane jako ruch naturalny. W całym roku 2012 w województwie wielkopolskim zawarto 19103 małżeństwa, zarejestrowano 37833 urodzenia żywe oraz 31536 zgonów, w tym 170 zgonów niemowląt. Współczynniki ruchu naturalnego, liczone na 1000 ludności, w większości kształtowały się na nieco niższym poziomie niż w poprzednim roku. W przypadku małżeństw, których liczba była o 0,9% mniejsza niż w 2011 r., współczynnik obniżył się z 5,59‰ do 5,52‰. Liczba zarejestrowanych urodzeń żywych w ciągu roku zmniejszyła się o 0,7%, a współczynnik urodzeń na 1000 ludności spadł z 11,04‰ do 10,94‰. Na poziomie wyższym niż przed rokiem ukształtował się współczynnik zgonów (9,12‰ wobec 8,91‰ w 2011 r., przy wzroście liczby zgonów o 2,5%), w tym także zgonów niemowląt (4,49‰ wobec 3,65‰). Wzrost liczby zgonów, przy jednoczesnym spadku urodzeń, spowodował zmniejszenie różnicy dzielącej te dwie wielkości, określanej jako przyrost naturalny. Współczynnik przyrostu naturalnego na 1000 ludności w ciągu roku obniżył się z 2,12‰ do 1,82‰.

Ryc. 2. RUCH NATURALNY LUDNOŚCI W WOJEWÓDZTWIE WIELKOPOLSKIM

Czynnikami wpływającymi na spadek lub przyrost liczby ludności są migracje, zarówno wewnętrzne – rozpatrywane w skali kraju i województwa – jak i zagraniczne. W 2012 r. poza granicami Polski (głównie w Niemczech i Wielkiej Brytanii) osiedliło się na stałe 1438 mieszkańców województwa wielkopolskiego (o 231 osób, tj. o 19,1%, więcej niż przed rokiem), natomiast z zagranicy (głównie z Wielkiej Brytanii, Niemiec i Irlandii) przybyło 711 osób (o 14 osób, tj. o 1,9% mniej niż przed rokiem). Migracje wewnętrzne w województwie wielkopolskim w 2012 r. objęły 40144 osoby przybywające i 38783 osoby emigrujące. Większe natężenie migracyjne obserwowano jedynie w województwach mazowieckim i śląskim. W ramach wewnętrznego ruchu wędrownego w miastach województwa wielkopolskiego zanotowano napływ migracyjny obejmujący 17563 osoby, a na wsi – 22581 osób. Odpływ migracyjny z miast dotyczył 22765 osób, a ze wsi – 16018 osób. Saldo migracji wewnętrznej wyniosło 1361 osób (wobec 1887 w 2011 r.), przy czym w miastach – ze względu na większy odpływ ludności – miało ono wartość ujemną (-5202). Dodatkowo saldo migracji wewnętrznej (w skali całego województwa) zanotowały jeszcze cztery województwa: mazowieckie (12802), małopolskie (3354), pomorskie (2437) i dolnośląskie (1735). Najwięcej przemieszczeń migracyjnych (ponad 80%) dokonuje się w ramach własnego województwa. Poza nim celem migracyjnym dla mieszkańców wielkopolskiego stanowiły przede wszystkim województwa: dolnośląskie, mazowieckie i kujawsko-pomorskie. Do województwa wielkopolskiego migrowali najczęściej mieszkańcy: kujawsko-pomorskiego, dolnośląskiego, zachodniopomorskiego i lubuskiego.

TABL. 2. MIGRACJE LUDNOŚCI W WOJEWÓDZTWIE WIELKOPOLSKIM

WYSZCZEGÓLNIENIE	Napływ				Odpływ				Saldo migracji
	ogółem	z miast	ze wsi	z zagranicy	ogółem	do miast	na wieś	za granicę	
Ogółem									
2011.....	43055	25878	16452	725	41650	18110	22333	1207	1405
2012.....	40855	24318	15826	711	40221	17133	21650	1438	634
Miasta									
2011.....	19320	9678	9092	550	25269	9071	15208	990	-5949
2012.....	18096	8719	8844	533	23898	8035	14730	1133	-5802
Wieś									
2011.....	23735	16200	7360	175	16381	9039	7125	217	7354
2012.....	22759	15599	6982	178	16323	9098	6920	305	6436

Saldo migracji stałej (wewnętrznej i zagranicznej) na 1000 ludności, liczone w skali całego województwa wielkopolskiego, było dodatnie i wyniosło 0,18‰ (wobec 0,41‰ w 2011 r. oraz -0,11‰ w kraju). W miastach saldo przyjęło wartość ujemną (-3,02‰ wobec -3,09‰ przed rokiem), a na wsi dodatnią (4,19‰ wobec 4,82‰).

Demograficzny obraz województwa wielkopolskiego nie jest jednorodny na całym obszarze. Wskaźniki opisujące zjawiska demograficzne kształtują się różnie w poszczególnych podregionach. Podobnie jak w poprzednich latach, w 2012 r. najwięcej ludności koncentrowało się w podregionie kaliskim (19,4% ogółu mieszkańców województwa wielkopolskiego). Relatywnie najmniej osób zamieszkiwało podregion pilski (12,0%), tam też obserwowano najmniejszą gęstość zaludnienia (64 osoby na 1 km²). Najgęściej zaludnionym podregionem było miasto Poznań, gdzie na 1 km² przypadały 2103 osoby. Poznań charakteryzował się również najwyższym współczynnikiem feminizacji. Na 100 mężczyzn przypadało tam prawie 115 kobiet, podczas gdy w podregionie pilskim o 12 kobiet mniej.

TABL. 3. WYBRANE DANE O PODREGIONACH W 2012 R.

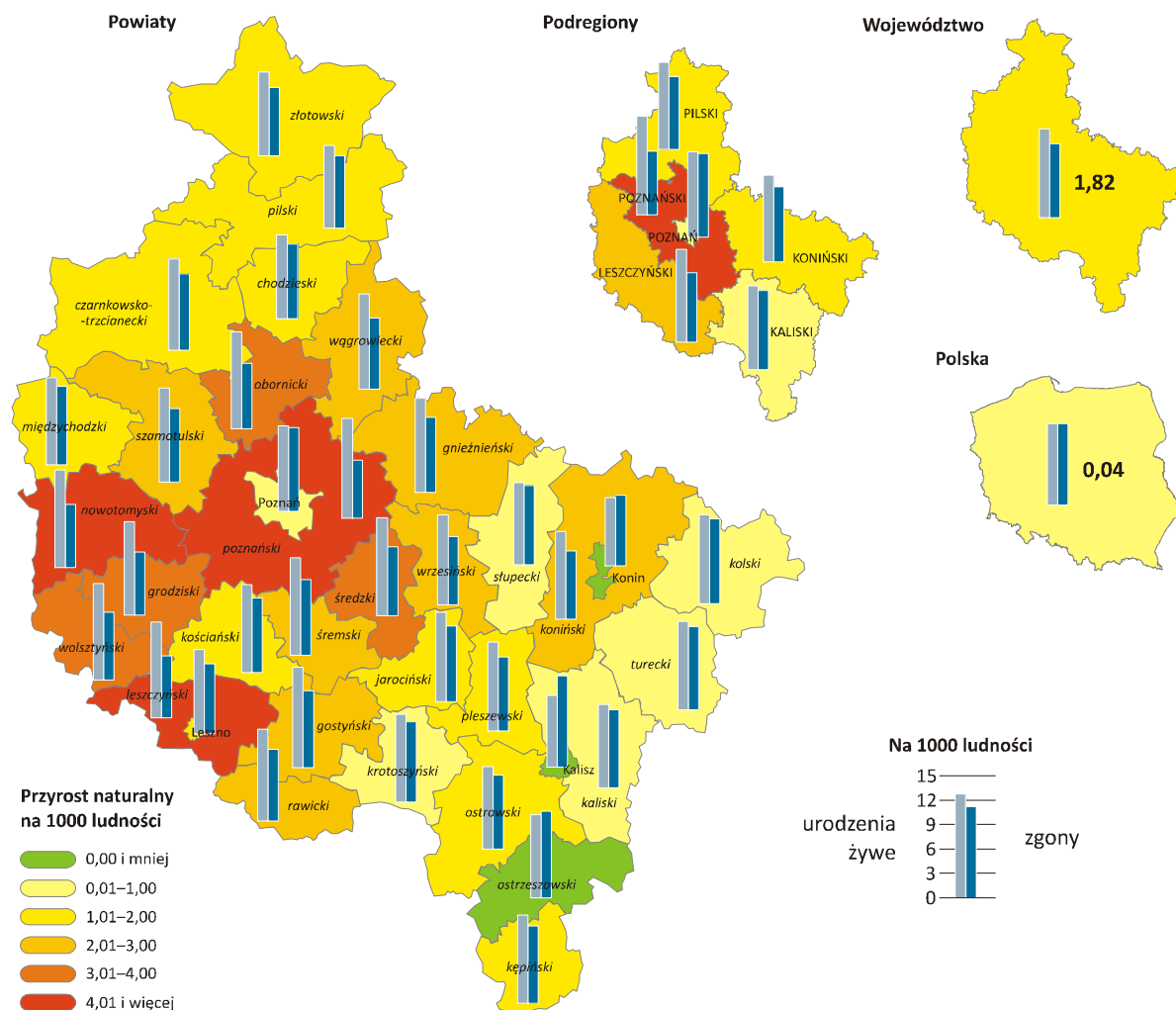
WYSZCZEGÓLNIENIE	Podregiony					
	kaliski	koniński	leszczyński	pilski	poznański	miasto Poznań
Ludność ^a	673151	660924	552413	414438	610528	550742
w wieku w %:						
przedprodukcyjnym.....	19,5	19,7	20,5	20,3	21,2	15,4
produkcyjnym	63,5	63,9	64,0	64,4	64,9	64,0
poprodukcyjnym	17,0	16,4	15,5	15,3	13,9	20,6
w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	57,4	56,5	56,2	55,3	54,2	56,2
na 1 km ²	116	103	92	64	124	2103
Kobiety na 100 mężczyzn ^a	105,0	103,9	103,3	102,7	104,4	114,7
Urodzenia żywe.....	6911	7061	6314	4422	7328	5797
na 1000 ludności	10,27	10,69	11,44	10,67	12,09	10,49
Zgony	6564	6116	4738	3698	4742	5678
na 1000 ludności	9,75	9,26	8,59	8,92	7,82	10,28
w tym niemowląt.....	39	34	24	17	35	21
na 1000 urodzeń żywych.....	5,64	4,82	3,80	3,84	4,78	3,62
Przyrost naturalny	347	945	1576	724	2586	119
na 1000 ludności	0,52	1,43	2,86	1,75	4,26	0,22
Saldo migracji stałej.....	-533	-949	-453	-748	5627	-2310
na 1000 ludności	-0,79	-1,44	-0,82	-1,80	9,28	-4,18

^a Stan w dniu 31 XII; dane bilansowe.

Podregion poznański wyróżniał się stosunkowo dużym udziałem ludności w wieku przedprodukcyjnym (21,2% ogółu mieszkańców wobec 15,4% w Poznaniu), największym odsetkiem osób w wieku produkcyjnym (64,9% wobec 63,5% w podregionie kaliskim) i jednocześnie najmniejszym udziałem ludności w wieku poprodukcyjnym (13,9% wobec 20,6% w Poznaniu). Podobnie jak w poprzednim roku, współczynnik obciążenia demograficznego największą wartość przyjął w podregionie kaliskim, gdzie na 100 osób w wieku produkcyjnym przypadało ponad 57 osób w wieku nieprodukcyjnym, tj. o 1 osobę więcej niż przeciętnie w województwie i o 3 osoby więcej niż w podregionie poznańskim.

Wśród pozostałych podregionów, podregion poznański wyróżniał się także poziomem współczynników ruchu naturalnego. W przeliczeniu na 1000 mieszkańców odnotowano tam najwięcej urodzeń żywych (12,09‰ wobec 10,94‰ w województwie wielkopolskim) oraz najmniej zgonów (7,82‰ wobec 9,12‰ w województwie). Tym samym najwyższy poziom osiągnął w podregionie poznańskim współczynnik przyrostu naturalnego (4,26‰ wobec 1,82‰ w województwie i 0,22‰ w Poznaniu). Był to także jedyny podregion, w którym zanotowano dodatnie saldo migracji stałej. Współczynnik liczony na 1000 ludności ukształtował się tu na poziomie 9,28‰, podczas gdy w Poznaniu wyniósł -4,18‰, przy średniej dla województwa 0,18‰.

Ryc. 3. RUCH NATURALNY LUDNOŚCI W 2012 R.

Jeszcze większe zróżnicowanie charakteryzowało zjawiska demograficzne obserwowane w przekroju powiatowym. Najwięcej ludności zamieszkiwało miasto Poznań (550,7 tys. osób, stanowiących 15,9% ogółu mieszkańców województwa wielkopolskiego). Najwyższy był tam także wskaźnik gęstości zaludnienia (2103 osoby na 1 km²). Stosunkowo duże zaludnienie charakteryzowało również pozostałe miasta na prawach powiatu (Leszno – 2031 osób na km², Kalisz – 1508 osób na km² i Konin – 947 osób na km²). Najmniej ludności mieszkało w powiecie międzychodzkiem (37,1 tys. osób, tj. 1,1% ogółu mieszkańców województwa wielkopolskiego), natomiast najmniejsze zagęszczenie ludności odnotowano w powiecie złotowskim (42 osoby na 1 km²). Największa przewaga liczebna kobiet nad mężczyznami występowała w miastach na prawach powiatu, gdzie współczynnik feminizacji kształtował się między 109,6 w Lesznie a 115,1 w Kaliszu. Wśród powiatów ziemskich najwyższy wskaźnik zaobserwowano w powiatach: poznańskim (105,5), jarocińskim (104,7) oraz pilskim i wrzesińskim (104,5). Najbardziej wyrównane proporcje cechowały powiaty leszczyński i grodziski, gdzie zachowana była niemal równowaga płci (100,3 oraz 100,8 kobiet na 100 mężczyzn).

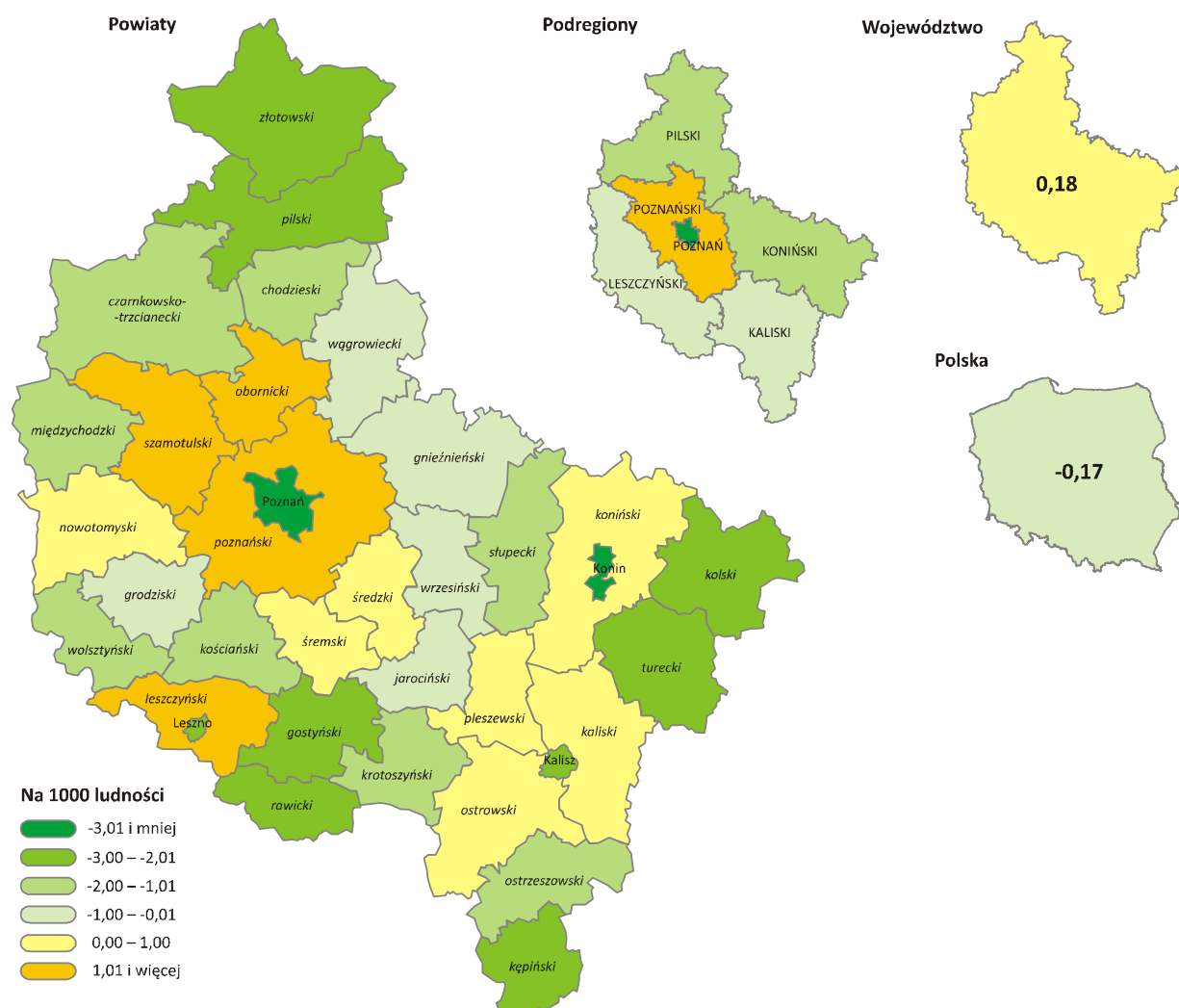
Udział osób w wieku przedprodukcyjnym w ogólnej liczbie mieszkańców największy był w powiatach leszczyńskim i grodziskim (22,1% i 22,0%, przy przeciętnym w województwie 19,4%). Udział ludności w wieku poprodukcyjnym był największy w Kaliszu (20,9% ogółu mieszkańców miasta, przy średnim udziale w województwie 16,5%) oraz w Poznaniu (20,6%) i Koninie (19,8%). Natomiast największym udziałem ludności w wieku produkcyjnym charakteryzowały się powiaty: poznański (65,0% mieszkańców, przy średnim udziale w województwie 64,1%), średzki (64,9%), pilski (64,8%), śremski, obornicki i złotowski (64,7%) oraz szamotulski i kościański (64,6%).

Współczynnik obciążenia demograficznego najwyższą wartość przyjął w Kaliszu, gdzie na 100 osób w wieku produkcyjnym przypadło ponad 61 osób w wieku nieprodukcyjnym, natomiast stosunkowo niski był w powiatach: poznańskim, pilskim i średzkim – ok. 54 osoby, przy średniej wojewódzkiej 56 osób.

Powiaty województwa wielkopolskiego różnią się między sobą natężeniem zjawisk określanych mianem ruchu naturalnego. Współczynnik małżeństw zawartych w 2012 r., liczony na 1000 ludności, który w województwie kształtował się na poziomie 5,52‰, najwyższą wartość osiągnął w powiatach grodziskim (6,61‰) i tureckim (6,29‰), a najniższą w Kaliszu (4,86‰). Największe natężenie urodzeń obserwowano w powiatach: gostyńskim, poznańskim i średzkim, gdzie wskaźnik na 1000 ludności przekroczył 12‰, wobec średniej wojewódzkiej 10,94‰. Stosunkowo mało urodzeń zarejestrowano natomiast w Koninie (8,42‰) i Kaliszu (8,83‰). Współczynnik zgonów, w województwie kształtujący się na poziomie 9,12‰, stosunkowo duże wartości (powyżej 10‰) przyjął w Kaliszu i Poznaniu oraz w powiatach: kolskim, ostrzeszowskim i tureckim, natomiast relatywnie najmniej zgonów (poniżej 8‰) zanotowano w powiatach: grodziskim, leszczyńskim, nowotomyskim, obornickim i poznańskim.

W trzech powiatach liczba zgonów przewyższyła liczbę zarejestrowanych urodzeń żywych, co oznacza ujemny przyrost naturalny. W Kaliszu współczynnik przyrostu naturalnego, liczony na 1000 ludności, wyniósł -2,39‰, w powiecie ostrzeszowskim -0,43‰, a w Koninie -0,29‰. W pozostałych powiatach wskaźnik był dodatni, tak jak przeciętnie w województwie, gdzie kształtował się na poziomie 1,82‰, a najwyższą wartość osiągnął w powiatach poznańskim (5,17‰) i nowotomyskim (4,20‰).

Ryc. 4. SALDO MIGRACJI W 2012 R.

Saldo migracji stałej przyjęło dodatnie wartości w 11 powiatach, przy czym najwyższy wskaźnik (na 1000 ludności) odnotowano w powiecie poznańskim (15,57‰, przy przeciętnej w województwie 0,18‰). W większości powiatów odpływ ludności był jednak większy niż jej napływ, a największa przewaga odpływu (po odniesieniu do liczby mieszkańców) wystąpiła w Koninie i Poznaniu, gdzie saldo migracji stałej na 1000 ludności kształtowało się na poziomie -5,81‰ i -4,18‰.

PODSUMOWANIE

Zestawienie danych bilansowych dotyczących ludności w województwie wielkopolskim w 2012 r. z ich odpowiednikami z roku poprzedniego, a także w relacji do wielkości krajowych, prowadzi do następujących wniosków:

- w województwie wielkopolskim utrzymała się tendencja wzrostowa liczby ludności, podczas gdy w skali całego kraju odnotowano niewielki spadek populacji;
- pod względem liczby ludności województwo wielkopolskie, tak jak w poprzednich latach, znajdowało się na 3. miejscu w kraju (po mazowieckim i śląskim), natomiast wskaźnik gęstości zaludnienia był tu mniejszy niż przeciętnie w Polsce i lokował się w środkowej części listy województw;
- podobnie jak w całej Polsce, w województwie wielkopolskim liczebnie przeważały kobiety, co najwyraźniej zaznaczało się w miastach na prawach powiatu;
- nastąpiły dalsze przesunięcia w strukturze wiekowej ludności; podobnie jak w kraju, w województwie wielkopolskim zmniejszyły się udziały ludności w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym, a zwiększył odsetek ludności poprodukcyjnej;
- zmiany w strukturze ludności według ekonomicznych grup wieku wpłynęły na wzrost poziomu współczynnika obciążenia demograficznego, który jednak nadal był mniejszy niż w kraju;
- w województwie wielkopolskim pogorszyły się współczynniki ruchu naturalnego (liczone na 1000 ludności), jednak kształtowały się korzystniej niż przeciętnie w Polsce, co najbardziej uwiódzniało się w przypadku współczynnika przyrostu naturalnego, który wielokrotnie przewyższał poziom wskaźnika krajowego (1,82‰ wobec 0,04‰);
- inaczej niż przeciętnie w Polsce, w województwie wielkopolskim zmniejszyło się saldo migracji stałej, nadal jednak pozostało dodatnie i to pomimo że w większości powiatów odpływ ludności był większy niż jej napływ.

Prosimy o podanie źródła przy publikowaniu danych Urzędu Statystycznego.